

הערכת בעיות אכילה אצל ילדים עם אוטיזם

Assessment of Feeding Problems in Children with Autism Spectrum Disorders

-פיילוט ניתוח התנהגות במשרד החינוך-

תרגמה, ערכה וכתבה: יפעת מירסקי BCaBA

הערכה התנהגותית של בעיות אכילה כוללת:

1. הערכה בלתי ישירה באמצעות שאלונים

2. הערכה ישירה באמצעות תצפית

3. הערכה פונקציונאלית

4. ניתוח פונקציונאלי

הערכות אלו מתמקדות בהתנהגות הילד ובחלק מהן בהתנהגות ההורה מטפל עיקרי בזמני ארוחות.

הערכה בלתי ישירה באמצעות שאלון:

Brief Autism Mealtime Behavior Inventory (BAMBI; Lukens & Linscheid, 2008).

מדובר במדידה הבוחנת התנהגויות בזמני ארוחה ספציפית אצל ילדים אוטיזם בגילאי 3-11.

בהשוואה לכלים אחרים, הערכה זו פונה לבעיות אכילה הנצפות אצל ילדים עם אוטיזם כגון: פגיעה עצמית בזמן ארוחה, אגרסיה, טקסים באכילה ובררנות באכילה.

הערכה כוללת 18 פריטים המחולקים לשלוש קטגוריות: מגוון מזונות מוגבל (8 פריטים: 15, 17, 18, 13, 14, 10, 11, 2) - מרקם, סוג ואופן הכנה, סרבנות באכילה (5 פריטים: 8, 4, 3, 2, 1) - בעיות התנהגות נצפות כאשר ילד מסרב למזון והתנהגויות אופייניות באוטיזם (5 פריטים: 16, 9, 7, 6, 5).
המטפל העיקרי מדרג פריטים אלו בסקלה של 1-5 (1 = אף פעם, 2 = לעיתים רחוקות, 3 = מידי פעם, 4 = לעיתים קרובות, 5 = כמעט בכל ארוחה) בהסתכלות של 6 החודשים האחרונים.

הפריטים:

1. הילד בוכה או צועק במהלך הארוחות.

2. הילד מסובב את פניו או גופו מהאוכל.

3. הילד נשאר לשבת ליד השולחן עד סיום הארוחה.

4. הילד יורק אוכל שאכל.

5. הילד אגרסיבי בזמן הארוחות (מכה, בועט, שורט אחרים).

6. הילד מציג התנהגויות פגיעה עצמית במהלך הארוחות (מכה עצמו, נושך עצמו).

7. הילד מפריע במהלך הארוחות (דוחף זורק כלים אוכל).

8. הילד סוגר את פיו חזק כשמוצג לו אוכל.

9. הילד גמיש עם שגרת האכילה בארוחה (לדוגמא : שינוי מקום ישיבה, שינוי זמני ארוחה, שינוי במקום הארוחה).
10. הילד מסרב לאכול מזון המצריך לעיסה רבה (לדוגמא : אוכל רק אוכל רך\ מפורר\ נוזלי).
11. הילד מראה נכונות לנסות מאכלים חדשים.
12. הילד לא אוהב מאכלים מסוימים ולא מוכן לאכול אותם.
13. הילד מעדיף בכל ארוחה את אותו האוכל.
14. הילד מעדיף מאכלים פריכים (קרנצ'ים) (לדוגמא : חטיפים, קרקרים).
15. הילד מסכים או מעדיף מגוון מאכלים.
16. הילד מעדיף שהאוכל יוגש לו בדרך מסוימת.
17. הילד מעדיף רק אוכל מתוק (לדוגמא : ממתקים, דגני בוקר מסוכרים, ממרח שוקולד).
18. הילד מעדיף שהאוכל יוכן לו בדרך מסוימת (לדוגמא : לרוב אוכל מטוגן, ירקות טריים).

הערכה בלתי ישירה באמצעות שאלון אכילה

Brief Autism Mealtime Behavior Inventory (BAMBI; Lukens & Linscheid, 2008)

כיתה: _____ שם הילד: _____ שם ממלא השאלון: _____ תאריך מילוי: _____

אופן מילוי:

המטפל העיקרי ידרג 18 פריטים בסקלה של 1-5 (1= אף פעם, 2= לעיתים רחוקות, 3= מידי פעם, 4= לעיתים קרובות, 5= כמעט בכל ארוחה) ע"י סימון x בעמודה המתאימה, בהסתכלות של 6 החודשים האחרונים.

הערות	=5 כמעט בכל ארוחה	=4 לעיתים קרובות	=3 מידי פעם	=2 לעיתים רחוקות	=1 אף פעם	פריטים\ מדרג
						1. הילד בוכה או צועק במהלך הארוחות.
						2. הילד מסובב את פניו או גופו מהאוכל.
						3. הילד נשאר לשבת ליד השולחן עד סיום הארוחה.
						4. הילד יורק אוכל שאכל.
						5. הילד אגרסיבי בזמן הארוחות (מכה, בועט, שורט אחרים).
						6. הילד מציג התנהגויות פגיעה עצמית במהלך הארוחות (מכה עצמו, נושך עצמו).
						7. הילד מפריע במהלך הארוחות (דוחף\ זורק כלים\ אוכל).
						8. הילד סוגר את פיו חזק כשמוצג לו אוכל.
						9. הילד גמיש עם שגרת האכילה בארוחה (לדוגמא: שינוי מקום ישיבה, שינוי זמני ארוחה, שינוי במקום הארוחה).
						10. הילד מסרב לאכול מזון המצריך לעיסה רבה (לדוגמא: אוכל רק אוכל רך\ מפורר נוזלי).
						11. הילד מראה נכונות לנסות מאכלים חדשים.

						12. הילד לא אוהב מאכלים מסוימים ולא מוכן לאכול אותם.
						13. הילד מעדיף בכל ארוחה את אותו האוכל.
						14. הילד מעדיף מאכלים פריכים (קרנצ'ים) (לדוגמא: חטיפים, קרקרים).
						15. הילד מסכים או מעדיף מגוון מאכלים.
						16. הילד מעדיף שהאוכל <u>יוגש</u> לו בדרך מסוימת.
						17. הילד מעדיף רק אוכל מתוק (לדוגמא: ממתקים, דגני בוקר מסוכרים, ממרח שוקולד).
						18. הילד מעדיף שהאוכל <u>יוכן</u> לו בדרך מסוימת (לדוגמא: לרוב אוכל מטוגן, ירקות טריים).

סיכום:

- מגוון מזונות מוגבל (8 פריטים : 12, 11, 10, 14, 13, 15, 17, 18) –
- סרבנות באכילה (5 פריטים : 1, 2, 3, 4, 8) –
- והתנהגויות אופייניות באוטיזם (5 פריטים : 5, 6, 7, 9, 16) –

במידה והערכה מדגישה את מגוון המזונות המוגבל, יש להמשיך להערכה בלתי ישירה באמצעות שאלון ממוקד הכולל הרחבה בתחום סוגי המזונות, כמות, מרקם, ריח, טעם. בנוסף הערכה ישירה באמצעות תצפית.

במידה והערכה מדגישה את סרבנות האכילה, יש להמשיך להערכה ישירה באמצעות תצפית ולהערכה פונקציונלית.

במידה והערכה מדגישה את בעיות התנהגות, יש להמשיך להערכה ישירה באמצעות תצפית ולהערכה פונקציונלית.